Judikatūras krājums

VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (ceturtā palāta)

2018. gada 12. decembrī*

Valsts atbalsts – Atbalsts Bavārijas piensaimniecības nozarei – Piena kvalitātes pārbaužu finansēšana – Lēmums, ar kuru atbalsts atzīts par nesaderīgu ar iekšējo tirgu – Bavārijas federālās zemes procesuālās tiesības – LESD 108. panta 2. punkts – Regulas (EK) Nr. 659/1999 6. panta 1. punkts

Lietā T-683/15

Freistaat Bayern (Vācija), ko pārstāv *U. Soltész* un *H. Weiß*, advokāti,

prasītāja,

pret

Eiropas Komisiju, ko pārstāv *T. Maxian Rusche*, *K. Herrmann* un *P. Němečková*, pārstāvji,

atbildētāja,

par prasību, kura ir pamatota ar LESD 263. pantu un ar kuru tiek lūgts daļēji atcelt Komisijas Lēmumu (ES) 2015/2432 (2015. gada 18. septembris) par valsts atbalstu SA.35484 (2013/C) (ex SA.35484 (2012/NN)), ko Vācija sniegusi par piena kvalitātes pārbaudēm saskaņā ar Vācijas Likumu par pienu un taukiem (OV 2015, L 334, 23. lpp.),

VISPĀRĒJĀ TIESA (ceturtā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs H. Kanninens [*H. Kanninen*], tiesneši L. Kalvo-Sotelo Ibaņess-Martins [*L. Calvo-Sotelo Ibáñez-Martín*] un I. Reine (referente),

sekretāre: R. Šereša [*R. Şereş*], administratore,

ņemot vērā tiesvedības rakstveida daļu un 2018. gada 27. februāra tiesas sēdi,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – vācu.

Spriedums

Tiesvedības priekšvēsture

1 Vācijā piena kvalitāte tradicionāli tiek nodrošināta, veicot neatkarīgas kvalitātes pārbaudes. Bavārijā (Vācija) šīs piena kvalitātes pārbaudes tiek finansētas, pirmām kārtām, no ieņēmumiem, ko gūst, iekasējot piena iepircējiem piemēroto piena nodevu, un, otrām kārtām, no prasītājas, proti, *Freistaat Bayern* (Bavārijas federālā zeme, Vācija) vispārējā budžeta.

Atbilstošās valsts tiesību normas

2 1952. gada *Gesetz über den Verkehr mit Milch, Milcherzeugnissen und Fetten* (Vācijas Federālais likums par piena, piena produktu un tauku apriti) (*BGBl.* 1952 I, 811. lpp.; turpmāk tekstā – "*MFG*"), kas pēdējo reizi grozīts ar 2015. gada 31. augusta rīkojuma 397. pantu (*BGBl.* 2015 I, 1474. lpp.), 22. panta 1. punktā ir paredzēts, ka federālo zemju valdības pēc apspriešanās ar attiecīgo federālās zemes apvienību, kura ir dibināta saskaņā ar *MFG* un kurā ir apvienojušies piensaimniecības nozares uzņēmumi un patērētāji kopīgai savu ekonomisko interešu pārstāvībai, vai ar attiecīgajām profesionālajām organizācijām no pienotavām, piena savākšanas vietām un krejotavām kopīgi var iekasēt nodevas piensaimniecības atbalstam. *MFG* 22. panta 2. un 2.a punktā ir noteikts, ka saskaņā ar 1. pantu gūtos ieņēmumus var izmantot, lai finansētu vienīgi deviņus mērķus, tostarp piena kvalitātes veicināšanu un saglabāšanu, kas arī ir šīs prasības priekšmets.

3 Atbilstoši 1980. gada 9. jūlija *Milch-Güteverordnung* (Rīkojums par piena kvalitāti) (*BGBl.* 1980 I, 878. lpp.; turpmāk tekstā – "*MGV*"), kas pēdējo reizi grozīts ar 2010. gada 17. decembra rīkojumu (*BGBl.* 2010 I, 2132. lpp.), 1. panta 1. punktam piegādātā piena iepircējiem ir pienākums nodrošināt, lai šis piens tiktu pārbaudīts, vai to pārbaudīt pašiem.

4 Saskaņā ar 1980. gada 15. decembra *Bayerische Ausführungsverordnung zur Milch-Güteverordnung* (Rīkojums par *MGV* īstenošanu Bavārijā) (*GVBl.* 1981, 3. lpp.) 4. pantu, kas ir aizstāts ar 1988. gada 7. decembra *Bayerische Ausführungsverordnung zum MGV* (Rīkojums par *MGV* īstenošanu Bavārijā) (*GVBl.* 1988, 387. lpp.) 2. panta 1. punktu, šīs pārbaudes ir uzticēts veikt piena kvalitātes pārbaudes iestādei *Milchprüfring Bayern e.V.* (turpmāk tekstā – "*Milchprüfring*").

5 Bavārijas Pārtikas, lauksaimniecības un mežsaimniecības ministrijas 2007. gada 17. oktobra *Milchumlageverordnung* (Rīkojums par piena nodevu) (*BayGVBl.* 2007, 727. lpp.), kurš pieņemts, pamatojoties uz *MFG* 22. panta 1. punktu, 1. pantā ir paredzēts, ka pienotavām tiek piemērota piena nodeva par tām piegādāto svaigpiena daudzumu.

6 Atbilstoši 1971. gada 8. decembra *Haushaltsordnung des Freistaates Bayern* (Rīkojums par Bavārijas federālās zemes finansēm) (*BayRS 630-1-F*, turpmāk tekstā – "*BayHO*") 23. pantam, kurš ir ietverts šī rīkojuma II daļā "Budžeta un finanšu plāna izstrāde", izdevumus un saistību apropriācijas, kas paredzētas maksājumiem iestādēm ārpus federālās zemes pārvaldes sistēmas par noteiktu uzdevumu izpildi, budžetā drīkst paredzēt tikai tad, ja federālā zeme ir nopietni ieinteresēta, lai tiktu pildīti šie uzdevumi, ko nevar vai pietiekami nevar izpildīt bez attiecīgām dotācijām.

7 *BayHO* III daļā "Budžeta izpilde" ietvertajā 44. pantā ir noteikts, ka šīs subsīdijas drīkst piešķirt tikai saskaņā ar minētā rīkojuma 23. pantā paredzētajiem noteikumiem.

Administratīvā procedūra

8 Eiropas Komisija 2011. gada 28. novembra un 2012. gada 27. februāra vēstulēs lūdza Vācijas Federatīvo Republiku sniegt papildu informāciju saistībā ar 2010. gada ziņojumu par valsts atbalstu lauksaimniecības nozarē, ko Vācija bija iesniegusi saskaņā ar Padomes Regulas (EK) Nr. 659/1999 (1999. gada 22. marts), ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus [LESD 108.] panta piemērošanai (OV 1999, L 83, 1. lpp.) 21. panta 1. punktu. Uz Komisijas jautājumiem Vācijas Federatīvā Republika sniedza atbildi 2012. gada 16. janvāra un 27. aprīļa vēstulēs. No Vācijas Federatīvās Republikas sniegtajām atbildēm Komisija konstatēja, ka šī dalībvalsts saskaņā ar *MFG* ir piešķīrusi valsts atbalstu savai piensaimniecības nozarei.

9 Komisija 2012. gada 2. oktobra vēstulē informēja Vācijas Federatīvo Republiku, ka pasākumi, kas vairākās Vācijas federālajās zemēs, tostarp Bavārijā un Bādenē-Virtembergā, ir īstenoti saskaņā ar *MFG* 22. pantu, ir reģistrēti kā nepaziņots atbalsts ar numuru SA.35484 (2012/NN). Vācijas Federatīvā Republika sniedza Komisijai papildu informāciju 2012. gada 16. novembra, 2013. gada 7., 8., 11., 13., 14., 15. un 19. februāra, 21. marta, 8. aprīļa, 28. maija, 10. un 25. jūnija un 2. jūlija vēstulēs.

10 2013. gada 17. jūlija vēstulē C(2013) 4457 *final* (OV 2014, C 7, 8. lpp.) Komisija nosūtīja Vācijas Federatīvajai Republikai lēmumu sākt LESD 108. panta 2. punktā paredzēto procedūru (turpmāk tekstā – "lēmums sākt procedūru"). Šis lēmums aptver dažādus pasākumus, kuri atbilstoši *MFG* ir tikuši īstenoti vairākās Vācijas federālajās zemēs, lai atbalstītu piensaimniecību, tostarp atbalstu, uz kuru attiecas Lēmums (ES) 2015/2432 (2015. gada 18. septembris) par valsts atbalstu SA.35484 (2013/C) [ex SA.35484 (2012/NN)], ko Vācija sniegusi par piena kvalitātes pārbaudēm saskaņā ar Vācijas Likumu par pienu un taukiem (OV 2015, L 334, 23. lpp.; turpmāk tekstā – "apstrīdētais lēmums"). Atbalsts, attiecībā uz kuru ir celta šī prasība, ir viens no šajā lēmumā pārbaudītajiem pasākumiem. Saistībā ar šo atbalstu Komisija, pirmkārt, lēmuma sākt procedūru 2.5. punktā, kas attiecas uz pārbaudīto pasākumu finansēšanu, ir citējusi *MFG* 22. pantu par piena nodevu. Otrkārt, šā lēmuma 264. apsvērumā Komisija, atsaucoties uz šo pašu *MFG* normu, ir norādījusi, ka pārbaudītajiem pasākumiem esot parafiskāls finansējums.

11 Veiktās analīzes rezultātā Komisija ir konstatējusi, ka laikposmā no 2001. gada 28. novembra līdz 2006. gada 31. decembrim strīdus atbalsts ir bijis saderīgs ar iekšējo tirgu, vienlaikus pauzdama šaubas, vai no 2007. gada 1. janvāra atbalsts ir saderīgs ar iekšējo tirgu.

12 Vācijas Federatīvā Republika 2013. gada 20. septembra vēstulē iesniedza piezīmes par lēmumu sākt procedūru.

13 Septiņas ieinteresētās personas iesniedza Komisijai savas piezīmes saistībā ar pasākumiem, kas attiecas uz apstrīdētajā lēmumā minētajām piena kvalitātes pārbaudēm.

14 2014. gada 27. februāra, 3. marta un 3. oktobra vēstulēs saņemtās piezīmes tika nosūtītas Vācijas Federatīvajai Republikai.

15 Vācijas Federatīvā Republika 2014. gada 3. decembra vēstulē darīja zināmus savus apsvērumus par 2014. gada 8. jūlijā iesniegtajām papildu piezīmēm.

Apstrīdētais lēmums

16 2015. gada 18. septembrī Komisija pieņēma apstrīdēto lēmumu. Šis lēmums skar vienīgi to piena kvalitātes pārbaužu finansēšanu, kuras tiek veiktas Bādenē-Virtembergā (Vācija) un Bavārijā, sākot no 2007. gada 1. janvāra. Šī prasība attiecas tikai uz pasākumiem saistībā ar Bavāriju.

17 Pirmkārt, Komisija ir pārbaudījusi, vai ieņēmumi no piena nodevas ir uzskatāmi par valsts atbalstu LESD 107. panta 1. punkta izpratnē. Komisijas ieskatā, gala lēmums par ieņēmumu izlietojumu esot jāpieņem attiecīgajām federatīvās zemes iestādēm, proti, valstij, savukārt saskaņā ar *MFG* 22. panta 3. punkta trešo teikumu federālās zemes apvienība vai profesionālās organizācijas esot tikai jāuzklausa, pirms tiek lemts par ieņēmumu izlietošanu. Turklāt *MFG* 22. panta 2. punkta 1.–6. apakšpunktā ir noteikts, kādiem mērķiem drīkst izlietot ieņēmumus no piena nodevas. Līdz ar to atbilstoši Komisijas viedoklim attiecīgie nodevas ieņēmumi esot jāuzskata par tādiem, uz kuriem attiecas valsts kontrole, un no piena nodevas ieņēmumiem finansētie pasākumi tiekot veikti par valsts līdzekļiem un esot attiecināmi uz valsti. Visbeidzot, Komisija šo konstatējumu ir attiecinājusi uz finansējumu, ko piešķir no Bavārijas federālās zemes vispārējā budžeta.

18 Otrkārt, Komisija ir secinājusi, ka, atmaksājot piena kvalitātes pārbaužu izmaksas no piena nodevas ieņēmumiem un no Bavārijas federālās zemes vispārējā budžeta, pienotavām Bavārijā tiekot piešķirtas selektīvas priekšrocības. Komisija ir uzskatījusi, ka galu galā šīs kvalitātes pārbaudes esot izdevīgas pienotavām, jo tām ir likumā noteikts pienākums pārbaudīt tām piegādātā piena kvalitāti. Pienotavas esot uzņēmumi LESD 107. panta 1. punkta nozīmē, un izmaksas, kuras saistītas ar laboratorijām veiktajiem maksājumiem par piena kvalitātes pārbaudēm, esot jāuzskata par saimnieciskai darbībai raksturīgām izmaksām, kas attiecīgajiem uzņēmumiem, proti, pienotavām, parasti ir jāsedz pašiem. Turklāt Komisija ir uzskatījusi, ka visa veida varbūtējās priekšrocības šajā izpratnē tiekot piešķirtas tikai "konkrētiem uzņēmumiem", jo līdztekus piensaimniecības nozarei Vācijā vēl esot daudz citu ekonomikas nozaru, kuras no attiecīgajiem pasākumiem negūst labumu. Tādēļ piešķirtās priekšrocības, iespējams, esot selektīvas. Papildus minētajam, atskaitot Bādeni-Virtembergu un Bavāriju, citās federālajās zemēs pienotavām piena kvalitātes pārbaužu izmaksas netiekot atmaksātas no piena nodevas ieņēmumiem. Visbeidzot, apstrīdētā lēmuma 145. apsvērumā Komisija ir ņēmusi vērā faktu, ka pasākums tiek finansēts arī no Bavārijas federālās zemes vispārējā budžeta. Līdz ar to Komisijas ieskatā labums, ko pienotavas gūst no piena kvalitātes pārbaužu izdevumu segšanas, obligāti nav ekvivalents šo pienotavu samaksātajai piena nodevai.

19 Treškārt, apstrīdētajā lēmumā ir konstatēts, ka attiecībā uz pastāvošā atbalsta faktu atbildīgā federālā ministrija un Vācijas federālās zemes esot pieņēmušas īstenošanas noteikumus, kuri kalpo kā juridiskais pamats šajā lēmumā pārbaudītajiem pasākumiem. Komisija ir uzskatījusi, ka, izņemot *MFG*, ar kuru netiekot izveidots strīdus atbalsta regulējums, Vācijas iestādes neesot sniegušas nekādu informāciju, kas pierādītu, ka pastāv kāds pirms 1958. gada pieņemts juridiskais pamats, kura sākotnējā redakcija būtu piemērojama izmeklēšanas laikposmā.

20 Visbeidzot, ceturtkārt, Komisija ir secinājusi, ka atbalsts par regulārām piena pārbaudēm neatbilstot nosacījumiem, kas paredzēti Kopienas pamatnostādņu attiecībā uz valsts atbalstu lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē 2007.–2013. gadā (OV 2006, C 319, 1. lpp.) 109. punktā, to skatot kopā ar Komisijas Regulas (EK) Nr. 1857/2006 (2006. gada 15. decembris) par [LESD 107. un 108.] panta piemērošanu attiecībā uz maziem un vidējiem uzņēmumiem, kas nodarbojas ar lauksaimniecības produktu ražošanu, [sniegto valsts atbalstu] un grozījumiem Regulā (EK) Nr. 70/2001 (OV 2006, L 358, 3. lpp.), 16. panta 1. punktu, uz kuru ir ietverta atsauce minētajā 109. pantā.

21 Šādos apstākļos Komisija apstrīdētā lēmuma 1. pantā ir nolēmusi, ka atbalsts, kas kopš 2007. gada 1. janvāra tiek piešķirts Bavārijā, esot prettiesisks un nesaderīgs ar iekšējo tirgu. Šī lēmuma 2.–4. pantā Komisija ir uzdevusi šo atbalstu atgūt, noteikdama atgūšanas kārtību.

Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi

22 Prasītāja šo prasību cēla 2015. gada 26. novembrī, iesniedzot prasības pieteikumu Vispārējās tiesas kancelejā.

23 2016. gada 2. martā Komisija Vispārējās tiesas kancelejā iesniedza savu iebildumu rakstu.

24 2016. gada 23. maijā prasītāja Vispārējās tiesas kancelejā iesniedza repliku.

25 Daļējas Vispārējās tiesas iztiesāšanas sastāva nomaiņas rezultātā ar Vispārējās tiesas priekšsēdētāja 2016. gada 14. jūnija lēmumu lieta tika nodota jaunam tiesnesim referentam.

26 2016. gada 5. septembrī Komisija Vispārējās tiesas kancelejā iesniedza atbildes rakstu uz repliku.

27 Vispārējās tiesas palātu sastāva izmaiņu rezultātā, piemērojot Vispārējās tiesas Reglamenta 27. panta 5. punktu, tiesnesis referents tika iekļauts ceturtajā palātā, kurai līdz ar to ir iedalīta šī lieta.

28 Procesa organizatorisko pasākumu ietvaros Vispārējā tiesa 2018. gada 9. janvārī lietas dalībniekiem uzdeva rakstveida jautājumus, uz kuriem tie atbildēja noteiktajā termiņā.

29 Procesa organizatorisko pasākumu ietvaros Vispārējā tiesa 2018. gada 9. februārī uzdeva papildu jautājumus, uz kuriem dalībniekiem bija jāatbild tiesas sēdē.

30 2018. gada 27. februāra tiesas sēdē tika uzklausīti lietas dalībnieku prasījumi un to atbildes uz Vispārējās tiesas uzdotajiem jautājumiem.

31 Prasītāja lūdz Vispārējo tiesu:

– apstrīdētā lēmuma 1. pantu atcelt daļā, kurā ir konstatēts, ka Vācijas Federatīvā Republika, pārkāpjot LESD 108. panta 3. punktu, ir sniegusi attiecīgajiem piensaimniecības uzņēmumiem Bavārijā valsts atbalstu par Bavārijā veiktajām piena kvalitātes pārbaudēm, un ka no 2007. gada 1. janvāra šis atbalsts nav saderīgs ar iekšējo tirgu;

– apstrīdētā lēmuma 2.–4. pantu atcelt daļā, kurā ir uzdots atgūt atbalstu kopā ar procentiem no attiecīgajiem Bavārijas federālās zemes piensaimniecības uzņēmumiem;

– piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

32 Komisija lūdz Vispārējo tiesu:

– atzīt prasību par nepamatotu;

– piespriest prasītājai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Juridiskais pamatojums

33 Savas prasības pamatojumam prasītāja ir izvirzījusi piecus pamatus:

– ar pirmo pamatu tiek apgalvots, ka esot pārkāpts LESD 108. panta 2. punkts, kā arī Padomes Regulas (ES) 2015/1589 (2015. gada 13. jūlijs), ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus [LESD] 108. panta piemērošanai (OV 2015, L 248, 9. lpp.), 6. panta 1. punkts un 24. panta 1. punkts;

– ar otro pamatu tiek apgalvots, pirmām kārtām, ka piena iepircējiem neesot piešķirtas nekādas priekšrocības, kā arī, otrām kārtām, ka Bavārijas pienotavām sniegtās priekšrocības neesot selektīvas;

– trešais, pakārtoti izvirzītais pamats izriet no apgalvojuma, ka neesot pārkāpts paziņošanas pienākums un ka tam sekojošā atgūšana, kas ir uzdota saskaņā ar LESD 108. panta 1. un 3. punktu, kā arī Regulas 2015/1589 14. pantu, esot prettiesiska;

– ceturtais, pakārtoti izvirzītais pamats attiecas uz faktu, ka Komisija esot kļūdaini noraidījusi atbalsta saderību ar kopējo tirgu;

– piektais, pakārtoti izvirzītais pamats attiecas uz tiesiskās paļāvības aizsardzības principa pārkāpumu.

Par pirmo pamatu – LESD 108. panta 2. punkta, kā arī Regulas Nr. 659/1999 6. panta 1. punkta un 20. panta 1. punkta pārkāpumu

34 Iesākumā ir jānorāda, ka prasītāja savā prasībā ir atsaukusies uz Regulu 2015/1589. Atbildēdama uz Vispārējās tiesas uzdoto jautājumu, prasītāja ir rakstveidā un pēc tam arī tiesas sēdē precizējusi, ka tā ir vēlējusies norādīt uz regulu, kas bija piemērojama lietas faktiskajiem apstākļiem, proti, uz Regulu Nr. 659/1999, kura tika atcelta un aizstāta ar Regulu 2015/1589 tikai pēc apstrīdētā lēmuma pieņemšanas. Jāpiebilst, ka izvirzītajās normās, proti, Regulas 2015/1589 6. panta 1. punktā un 24. panta 1. punktā, ir identiski pārņemtas Regulas Nr. 659/1999 6. panta 1. punkta un 20. panta 1. punkta normas.

35 Ņemot vērā iepriekš minēto, šajā spriedumā atsauces tiks veiktas vienīgi uz Regulu Nr. 659/1999.

Lietas dalībnieku argumenti

36 Pirmkārt, prasītāja uzskata, ka apstrīdētajā lēmumā esot pieļauta būtiska procesuāla kļūda, ar kuru esot ne vien pārkāptas Vācijas Federatīvās Republikas tiesības uz aizstāvību un tiesības piedalīties procedūrā, bet tā arī esot nelabvēlīgi ietekmējusi izmeklēšanas procedūru kopumā. Proti, ar apstrīdēto lēmumu, kurš ir balstīts uz lēmumu sākt procedūru, tiekot pārsniegts šī lēmuma priekšmets, jo lēmums sākt procedūru neattiecoties uz piena kvalitātes pārbaužu finansēšanu no prasītājas vispārējā budžeta līdzekļiem. Turklāt prasītāja uzskata, ka, nesniegdama ne Vācijas Federatīvajai Republikai, ne ieinteresētajām personām iespēju šajā jautājumā sniegt apsvērumus, Komisija esot pieņēmusi nepietiekami pamatotu un nepilnīgi pārbaudītu lēmumu. Katrā ziņā, pat ja abi finansēšanas mehānismi tiek uzskatīti par vienu atbalsta pasākumu, tie esot pārāk atšķirīgi, un līdz ar to lēmumā sākt procedūru tie esot nepārprotami jāidentificē. Turklāt prasītāja apgalvo, ka, lai arī finansējums no prasītājas vispārējā budžeta līdzekļiem tika minēts izskatīšanas posmā pirms lēmuma sākt procedūru pieņemšanas, ar to nevarot izslēgt apstrīdētā lēmuma prettiesiskumu, jo šim finansējumam esot jābūt precīzi noteiktam lēmuma sākt procedūru priekšmetā.

37 Otrkārt, prasītāja apgalvo, ka, lai apstrīdētais lēmums būtu spēkā, formālai izmeklēšanas procedūrai esot jābūt likumīgai. Tās ieskatā, likumīgam uzsākšanas lēmumam esot jābūt skaidri ierobežotam ar tā priekšmetu, Komisijai saglabājot iespēju, ja nepieciešams, lemt par priekšmeta paplašināšanu. Atbilstoši prasītājas viedoklim gadījumā, ja Komisija ir pārsniegusi lēmuma sākt procedūru priekšmetu, tiekot pārkāptas ieinteresēto personu tiesības uz aizstāvību un tiesības tikt uzklausītām. Šāds trūkums Vispārējai tiesai esot jāpārbauda *ex officio*, un tā rezultātā apstrīdētais lēmums esot bez nosacījumiem jāatceļ. Tā piebilst, ka, pat ja no formālā viedokļa Komisijas lēmumu adresāts ir vienīgi dalībvalsts, arī attiecīgajām trešajām tieši ieinteresētajām personām esot jāpiešķir tiesības tikt uzklausītām un tiesības piedalīties procedūrā. Turklāt tiekot pārkāptas prasītājas tiesības pienācīgi iesaistīties administratīvajā procesā. Turklāt prasītāja uzskata, ka tai esot procesuālas tiesības celt prasību par federālās valsts tiesību uz aizstāvību pārkāpumu, jo prasītāja šajā procesā rīkojoties federālās valsts vārdā. Visbeidzot, tiesas sēdē prasītāja apstiprināja, ka tiesību uz aizstāvību pārkāpums un tiesību uz iesaistīšanos administratīvajā procesā pārkāpums esot viena un tā paša pamata divi dažādi iebildumi.

38 Treškārt, prasītāja uzskata, ka procedūras iznākums būtu citāds, ja ieinteresētajām personām būtu bijusi iespēja darīt zināmu savu viedokli jautājumā, kas ir saistīts ar tās vispārējā budžeta līdzekļiem. Pirmām kārtām, atbilstoši prasītājas apgalvotajam fakts, ka *Milchprüfring* ir bijušas tiesības izmantot prasītājas vispārējā budžeta līdzekļus, no valsts atbalsta tiesību viedokļa neradot nekādas būtiskas

(netiešas) priekšrocības. Faktiski šie līdzekļi tiekot izmantoti, lai finansētu papildu analīzes, kuras pārsniedz likumā noteiktās obligātās analīzes, un nebūt neesot uzskatāmas par papildu pārbaudēm, kuras Rīkojuma par *MGV* īstenošanu Bavārijā 3. un 4. panta izpratnē tiek veiktas pēc pienotavu iniciatīvas un kuru izmaksas pilnībā sedz pienotavas. Šīs pārbaudes netiekot veiktas pienotavu interesēs, bet gan patērētāju un vispārējo interešu labā. Prasītāja arī uzskata, ka šie līdzekļi esot nevis atbalsts, bet gan izdevumu segšana par valsts pārvaldes uzdevumu, kuru *Milchprüfring* pilda Bavārijas federālās zemes vārdā. Otrām kārtām, prasītāja apgalvo, ka šī tā dēvētā atbalsta atgūšana neesot iespējama, jo prasītājas vispārējā budžeta līdzekļu izmantošana esot "pastāvošs atbalsts", un līdzīgs finansējums pastāvot jau kopš 1930. gada.

39 No Komisijas atbildes izriet, pirmkārt, ka atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai prasītāja nevarot izmantot Vācijas Federatīvajai Republikai piemītošās tiesības uz aizstāvību, jo tās esot subjektīvas tiesības, uz kurām varot atsaukties vienīgi Vācijas Federatīvā Republika. Tā papildina, ka tiesību uz pienācīgu iesaistīšanos administratīvajā procesā pārkāpums, kuru prasītāja pirmoreiz esot izvirzījusi savā replikā, ir jauns pamats, kurš līdz ar to esot jānoraida.

40 Otrkārt, Komisija apgalvo, ka piena kvalitātes pārbaužu finansēšana no Bavārijas federālās zemes vispārējā budžeta līdzekļiem neesot uzskatāma par autonomu atbalsta pasākumu. Tās ieskatā, izmeklēšanas procedūrā aplūkoto atbalsta pasākumu veidojot piena iepircējiem piemērotais atbrīvojums no piena kvalitātes pārbaužu izmaksu segšanas. Šim nolūkam izlietotie budžeta līdzekļi esot vien cita veida "valsts līdzekļi", kas ir uzskatāms par vienu no četriem valsts atbalstu veidojošiem elementiem. Šie līdzekļi tiekot izlietoti tām pašām analīzēm, kuras finansē no piena nodevas, un labuma guvēji esot tie paši iepircēji. Atbilstoši Komisijas teiktajam prasītāja neapstrīdot faktu, ka strīdus pasākums tiek finansēts no valsts līdzekļiem, bet tā vienīgi sūdzoties, ka lēmumā sākt procedūru neesot detalizēti izklāstīts atbalsta apmērs un izcelsme, lai arī Komisijai šī informācija esot bijusi zināma. Turklāt Komisija noliedz, ka finansējums no Bavārijas federālās zemes budžeta līdzekļiem aptver vienīgi "papildu pārbaudes, kuras pārsniedz likumā noteikto pienākumu". Tā papildus apgalvo, ka nedz ieinteresētās personas, ne dalībvalsts formālās izmeklēšanas procedūras gaitā nav norādījušas, ka finansējums no iekasētās piena nodevas attiektos vienīgi uz paraugu minimālo skaitu, kas ir noteikts *MGV* 2. panta 1.–8. punktā.

41 Treškārt, Komisijas ieskatā, prasītāja kļūdoties, uzskatīdama, ka apstrīdētais lēmums attiecas uz tādu atbalsta pasākumu, kurš nav aplūkots lēmumā sākt procedūru. Šajā ziņā Komisija norāda uz pastāvīgo judikatūru, saskaņā ar kuru lēmumā sākt procedūru var tikai apkopot nozīmīgos faktiskos un tiesību apstākļus un ar to ir vienīgi jānodrošina, lai ieinteresētajām personām būtu iespējams efektīvi piedalīties formālā izmeklēšanas procedūrā. Šajā ziņā pietiekot ar to, lai ieinteresētām personām būtu zināma Komisijas argumentācija, un tai šajā stadijā neesot pienākuma par strīdus atbalstu sniegt padziļinātu analīzi. Lai arī lēmums sākt procedūru attiecoties vienīgi uz nodevu, tajā minētais pamatojums *a fortiori* attiecoties uz pasākumiem, kurus tieši finansē no valsts līdzekļiem.

42 Ceturtkārt, Komisija apstrīd argumentu, saskaņā ar kuru piena kvalitātes pārbaužu finansēšana no Bavārijas federālās zemes vispārējā budžeta līdzekļiem esot izslēgta no lēmuma sākt procedūru un uz to neattiecoties formāla izmeklēšanas procedūra. Komisija neiebilst, ka lēmumā sākt procedūru šis finansējums nav tieši minēts, bet tā apgalvo, ka tas neesot arī nepārprotami izslēgts no atbalsta pasākuma izmeklēšanas. Komisija papildina, ka lēmuma sākt procedūru 3.3.1. punkts neesot jāinterpretē tādējādi, ka formālā izmeklēšana būtu attiecināma vienīgi uz finansēšanu, kurā izmanto ieņēmumus no piena nodevas, jo Komisija esot izskaidrojusi, ka šis finansējuma veids esot pielīdzināms finansējumam no valsts līdzekļiem un ka esot lieki šim pēdējam jautājumam pievērsties atkārtoti. Turklāt atbilstoši Komisijas apgalvotajam no lēmuma sākt procedūru struktūras izrietot, ka tiek ņemti vērā arī budžeta līdzekļi un ka "finansiāls atbalsts" ietverot abus aspektus – nodevu un budžeta līdzekļus. No lēmuma sākt procedūru formulējuma nevarot konstatēt, ka ar apstrīdēto lēmumu būtu pārkāpts LESD 108. panta 2. punkts, jo tajā ir nepārprotami norādīts atbalsta pasākumu veidojošais elements, kurš netiek apstrīdēts un uz kuru ir tieši jāatsaucas, nosakot atgūšanas apmēru.

43 Visbeidzot, piektkārt, Komisija apstiprina, ka neesot nozīmes prasītājas apgalvotajam, ka ar lēmumu sākt procedūru prasītājai esot liegts izteikties par vairākiem aspektiem saistībā ar atbalsta pasākumu, ko finansē no budžeta līdzekļiem. Komisija vispirms atgādina, ka Bavārijas federālā zeme esot varējusi piedalīties izmeklēšanas procedūrā ar Vācijas federālās valdības starpniecību. Turklāt Komisija uzskata, ka dalībvalstis un ieinteresētās personas esot varējušas sniegt savus argumentus gan par to, ka *Milchprüfring* veikto analīžu izmaksu segšana piena iepircējiem neradot nekādas priekšrocības, gan par pastāvošā atbalsta esamību. Turklāt Komisija apstiprina, ka valsts budžeta subsīdijas pirmoreiz esot ieviestas 1970. gadā, proti, krietni pēc tam, kad bija stājies spēkā 1957. gada 25. martā Romā parakstītais Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līgums. Pakārtoti Komisija uzskata, ka, pat ja būtu pārkāptas prasītājas tiesības iesniegt apsvērumus, tas nevarot novest pie apstrīdētā lēmuma atcelšanas, jo apsvērumos paustais nevarētu ietekmēt procedūras iznākumu.

Vispārējās tiesas vērtējums

– Par iebildumu attiecībā uz tiesību uz aizstāvību pārkāpumu

44 Attiecībā uz to atvasināto valsts pārvaldes iestāžu, kuras ir piešķirušas valsts atbalstu, tiesībām, ir jānorāda, ka administratīvais process valsts atbalsta jautājumā tiek uzsākts vienīgi pret attiecīgo dalībvalsti. Tādējādi vienīgi attiecīgā dalībvalsts kā apstrīdētā lēmuma adresāts var atsaukties uz faktiskām tiesībām uz aizstāvību. Tādas atbalstu piešķirošas atvasinātas valsts pārvaldes iestādes kā prasītāja, tāpat kā atbalstu saņēmušie uzņēmumi un to konkurenti LESD 108. panta 2. punkta izpratnē tiek uzskatīti vienīgi par šajā procesā ieinteresētām personām (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2003. gada 6. marts, *Westdeutsche Landesbank Girozentrale* un *Land Nordrhein-Westfalen*/Komisija, T-228/99 un T-233/99, EU:T:2003:57, 122. punkts, un 2011. gada 12. maijs, *Région Nord-Pas-de-Calais* un *Communauté d'agglomération du Douaisis*/Komisija, T-267/08 un T-279/08, EU:T:2011:209, 71. punkts un tajā minētā judikatūra). Tiesību uz aizstāvību pārkāpums ir uzskatāms par subjektīva rakstura prettiesisku rīcību, par kuru tādējādi ir tiesības sūdzēties tikai pašai attiecīgajai dalībvalstij (skat. spriedumus, 2009. gada 9. septembris, *Diputación Foral de Álava* u.c./Komisija, no T-30/01 līdz T-32/01 un no T-86/02 līdz T-88/02, EU:T:2009:314, 238. punkts un tajā minētā judikatūra, un 2010. gada 1. jūlijs, *ThyssenKrupp Acciai Speciali Terni*/Komisija, T-62/08, EU:T:2010:268, 186. punkts un tajā minētā judikatūra).

45 Tādējādi Bavārijas federālā zeme nevar atsaukties ne uz savām, ne uz Vācijas Federatīvās Republikas tiesībām uz aizstāvību. Tās vienīgās tiesības ir pienācīgi iesaistīties administratīvajā procesā, ņemot vērā konkrētās lietas apstākļus (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2006. gada 31. maijs, *Kuwait Petroleum* (*Nederland*)/Komisija, T-354/99, EU:T:2006:137, 80. punkts un tajā minētā judikatūra, un 2009. gada 15. decembris, *EDF*/Komisija, T-156/04, EU:T:2009:505, 107. punkts). Līdz ar to šis iebildums ir jānoraida.

– Par iebildumu attiecībā uz tiesībām iesaistīties administratīvajā procesā pārkāpumu

46 Jāatgādina, ka atbilstoši LESD 108. panta 2. punktam Komisijas uzdevums ir aicināt ieinteresētās personas iesniegt apsvērumus formālās izmeklēšanas posmā (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2006. gada 22. februāris, *Le Levant 001* u.c./Komisija, T-34/02, EU:T:2006:59, 78. punkts; *Kuwait Petroleum* (*Nederland*)/Komisija, T-354/99, EU:T:2006:137, 83. punkts un tajā minētā judikatūra, un 2009. gada 15. decembris, *EDF*/Komisija, T-156/04, EU:T:2009:505, 106. punkts). Šai normai ir būtiska procesuāla noteikuma raksturs (spriedums, 2008. gada 11. decembris, Komisija/*Freistaat Sachsen*, C-334/07, EU:C:2008:709, 55. punkts). Attiecībā uz šo pienākumu pastāvīgajā judikatūrā ir noteikts, ka paziņojuma publicēšana *Oficiālajā Vēstnesī* ir piemērots veids, kā informēt visas ieinteresētās personas par procesa uzsākšanu (spriedumi, 1984. gada 14. novembris, *Intermills*/Komisija, 323/82, EU:C:1984:345, 17. punkts, un 2006. gada 31. maijs, *Kuwait Petroleum* (*Nederland*)/Komisija, T-354/99, EU:T:2006:137, 81. punkts). Šāda paziņojuma vienīgais mērķis ir saņemt no ieinteresētajām

personām visu informāciju, kas ļautu Komisijai skaidri paredzēt tās turpmāko rīcību (spriedumi, 1973. gada 12. jūlijs, Komisija/Vācija, 70/72, EU:C:1973:87, 19. punkts; 1996. gada 22. oktobris, *Skibsværftsforeningen* u.c./Komisija, T-266/94, EU:T:1996:153, 256. punkts, un 2011. gada 20. septembris, *Regione autonoma della Sardegna* u.c./Komisija, T-394/08, T-408/08, T-453/08 un T-454/08, EU:T:2011:493, 73. punkts).

47 Piemērojot Regulas Nr. 659/1999 6. panta 1. punktu, lēmumā sākt procedūru ir apkopoti attiecīgie faktu un tiesību elementi, ieskaitot Komisijas sākotnējo izvērtējumu un iemeslu izklāstu, kas liek apšaubīt pasākumu saderību ar kopējo tirgu. Pati formālā izmeklēšanas procedūra atļauj padziļināt un paskaidrot jautājumus, kas ir uzdoti lēmumā sākt procedūru (spriedums, 2009. gada 4. marts, Itālija/Komisija, T-424/05, nav publicēts, EU:T:2009:49, 69. punkts). Tomēr, lai arī Komisijai nav pienākuma sniegt pilnīgu analīzi par attiecīgo atbalstu, tai ir precīzi jānosaka tās veiktās pārbaudes ietvarus, lai nezustu jēga ieinteresēto personu tiesībām iesniegt apsvērumus (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2009. gada 1. jūlijs, *ISD Polska* u.c./Komisija, T-273/06 un T-297/06, EU:T:2009:233, 126. punkts, un 2009. gada 15. decembris, *EDF*/Komisija, T-156/04, EU:T:2009:505, 108. punkts). Šajā nolūkā ir pietiekami, ja ieinteresētās personas ir informētas par iemesliem, kas Komisijai sākotnēji ir likuši uzskatīt, ka pasākums varētu būt jauns ar kopējo tirgu nesaderīgs atbalsts (spriedumi, 2005. gada 11. maijs, *Saxonia Edelmetalle* un *ZEMAG*/Komisija, T-111/01 un T-133/01, EU:T:2005:166, 50. punkts, un 2009. gada 15. decembris, *EDF*/Komisija, T-156/04, EU:T:2009:505, 110. punkts).

48 No Regulas Nr. 659/1999 7. panta izriet, ka šīs procedūras beigās Komisijas analīze var mainīties, jo tā galu galā var izlemt, ka pasākums nav valsts atbalsts vai ka šaubas par tā nesaderību ir kliedētas. No tā izriet, ka galīgais lēmums var atšķirties no lēmuma par procedūras uzsākšanu, tomēr negatīvi neietekmējot galīgo lēmumu (spriedumi, 2009. gada 4. marts, Itālija/Komisija, T-424/05, nav publicēts, EU:T:2009:49, 69. punkts, un 2010. gada 16. decembris, Nīderlande un *NOS*/Komisija, T-231/06 un T-237/06, EU:T:2010:525, 50. punkts).

49 Šis iebildums ir jāapskata minēto principu gaismā.

50 Iesākumā ir jānorāda, kā izriet no šā sprieduma 37. punkta un ņemot vērā prasības saturu, ka prasītājas izvirzītās tiesības piedalīties procesā un tiesības tikt uzklausītai faktiski sakrīt ar tās izvirzītajām tiesībām iesaistīties administratīvajā procesā.

51 Turklāt ir jākonstatē, ka pretēji Komisijas apgalvotajam sūdzību par tiesību iesaistīties administratīvajā procesā pārkāpumu atbilstoši LESD 108. panta 2. punktam un Regulas Nr. 659/1999 6. panta 1. punktam un 20. pantam prasītāja ir izvirzījusi nevis savā replikā, bet gan prasības 56. un 59. punktā. No tā izriet, ka šis iebildums ir pieņemams.

52 Tādējādi pārbaudot, vai ir pieļauts šo tiesību pārkāpums, apstrīdētais lēmums ir jāpārbauda lēmuma sākt procedūru gaismā, lai noskaidrotu, vai šis lēmums ir attiecies uz finansēšanu no Bavārijas federālās zemes vispārējā budžeta līdzekļiem.

53 Pirmām kārtām, kā tas ir norādīts šā sprieduma 10. punktā, lēmuma sākt procedūru 2.5. punkts attiecas uz sistēmu, pēc kuras tiek finansēts formālai izmeklēšanas procedūrai pakļautais atbalsts. Šajā punktā ir ietverta atsauce uz *MFG* 22. pantu. Šis noteikums ar nosaukumu "nodevas" attiecas uz piena nodevu, kas turklāt ir minēta šī lēmuma 8. apsvērumā. Līdz ar to lēmumā sākt procedūru šī norma tika identificēta kā piena nodevas iekasēšanas pamats. Tomēr šajā normā nav ietverta nekāda norāde uz Bavārijas federālās zemes vispārējā budžeta līdzekļiem.

54 Turklāt *BayHO* un jo īpaši tā 23. un 44. pants, kas ir minēti iepriekš 6. un 7. punktā, kurus Komisija apstrīdētajā lēmumā ir uzskatījusi par atbalsta juridisko pamatu, lēmumā sākt procedūru nav minēti.

55 Otrām kārtām, lēmuma sākt procedūru 3.1. punkts, kura mērķis ir sniegt vispārēju skaidrojumu par Komisijas novērtējumu, it īpaši tā 3.3.1. punkts "atbalsts, ko piešķīrusi valsts vai kas piešķirts no valsts līdzekļiem", arī attiecas uz piena nodevām saskaņā ar *MFG*. Proti, 130. un 132. apsvērumā ir izklāstīts, ka saskaņā ar šo likumu nodevas tiek iekasētas no privātiem saimnieciskās darbības subjektiem nolūkā finansēt dažādos minētos apakšpasākumus. 133. apsvērumā Komisija ir secinājusi, ka "no nodevas ieņēmumiem finansētie pasākumi ir veikti par valsts līdzekļiem un ir attiecināmi uz valsti".

56 Trešām kārtām, kā minēts šā sprieduma 10. punktā, lēmuma sākt procedūru 264. apsvērumā arī ir norādīts, ka strīdus pasākums tiek finansēts no piena nodevas.

57 Tomēr, kā izriet no šā sprieduma 10. punkta un kā to pati Komisija ir atzinusi, piena kvalitātes pārbaužu finansēšana no Bavārijas federālās zemes budžeta līdzekļiem nav tikusi minēta lēmumā sākt procedūru.

58 Tādējādi ieinteresētajām personām bija leģitīms pamats uzskatīt, ka Komisijas pārbaude lēmumā sākt procedūru attiecās vienīgi uz līdzekļiem no iekasētās piena nodevas.

59 Komisijas argumenti šo secinājumu neatspēko.

60 Pirmām kārtām, nevar piekrist Komisijas apgalvotajam, ka pietiekot ar to vien, ka ar lēmumu sākt procedūru nav izslēgts finansējums no Bavārijas federālās zemes vispārējā budžeta līdzekļiem. Šajā ziņā ir jākonstatē, ka saskaņā ar Regulas Nr. 659/1999 6. panta 1. punktu "lēmumā sākt formālu izmeklēšanas procedūru rezumē attiecīgus faktiskus un tiesiskus jautājumus [tiesību apstākļus]". Tādējādi šajā normā ir nodibināts Komisijas pozitīvais pienākums, kuru īstenojot, tā nevar balstīties uz tādu argumentu, ar kuru šis pienākums zaudē savu jēgu.

61 Atbilstoši šā sprieduma 47. punktā minētajai judikatūrai, kaut arī Komisijai nav pienākuma sniegt pilnīgu analīzi par attiecīgo atbalstu, tai ir precīzi jānosaka savas pārbaudes ietvari, lai nezustu jēga ieinteresēto personu tiesībām iesniegt apsvērumus.

62 Otrām kārtām, ir jānoraida arī Komisijas arguments, kurā tā apgalvo, ka visas ieinteresētās personas esot bijušas informētas par to, ka atbalstu veido vairāki finansējuma avoti un ka tieša atsauce šajā ziņā neesot nepieciešama. Proti, tas, ka atbalsta finansēšana no Bavārijas federālās zemes vispārējā budžeta līdzekļiem ir pieminēta pirms lēmuma sākt procedūru pieņemšanas, obligāti nenozīmē, ka Komisija šo elementu ir paturējusi formālās izmeklēšanas procedūras kontekstā. Tādējādi šajā gadījumā jautājums ir nevis par to, vai ieinteresētās personas bija informētas, ka atbalstu veido vairāki finanšu avoti, bet gan, vai tās varēja no lēmuma sākt procedūru izsecināt, ka Komisijas izmeklēšana attiecas arī uz finansējumu, ko piešķir no Bavārijas federālās zemes vispārējā budžeta. Tomēr, kā ir norādīts iepriekš šā sprieduma 58. punktā, šajā lietā tas tā nav.

63 Trešām kārtām, Komisijai nav arī pamata apgalvot, ka neesot nozīmes valsts līdzekļu avotam, jo to mērķis jebkurā gadījumā esot finansēt vienu un to pašu atbalsta pasākumu.

64 Pirmām kārtām, pieņemot šādu argumentu, Komisijas pienākums identificēt atbilstošus faktiskus un tiesību apstākļus Regulas Nr. 659/1999 6. panta 1. punkta izpratnē zaudētu savu būtību.

65 Šajā kontekstā ir jānorāda, ka LESD 107. panta 1. punktā jēdziens "valsts līdzekļi" tiek lietots ļoti plašā nozīmē, jo tajā ir noteikts, ka ar iekšējo tirgu nav saderīgs nekāds atbalsts, kas no šādiem līdzekļiem tiek piešķirts "jebkādā citā veidā". Līdz ar to šādi līdzekļi var izpausties dažādos veidos, un tādējādi Komisijai ir pienākums tos identificēt un rūpīgi analizēt, ar piebildi, ka valsts līdzekļi ir viens no valsts atbalstu veidojošajiem elementiem. Šajā ziņā, pat pieņemot, ka Komisijas lēmumā sākt procedūru izmantotā vārdkopa "finansiāls atbalsts" varētu tikt interpretēta kā tāda, kas attiecas uz abiem finansējuma avotiem, tā ir jāuzskata par nepietiekami precīzu.

66 Ir taisnība, ka atbilstoši iepriekš 48. punktā minētajai judikatūrai galīgais lēmums var zināmā mērā atšķirties no lēmuma sākt procedūru, jo īpaši pēc tam, kad, atbildot uz lēmumu uzsākt procedūru, ir saņemti pušu argumenti, tomēr šīs atšķirības nedrīkst negatīvi ietekmēt galīgo lēmumu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2010. gada 16. decembris, Nīderlande un *NOS*/Komisija, T-231/06 un T-237/06, EU:T:2010:525, 48. un 49. punkts). Taču šajā gadījumā šāda atšķirība nav pamatota. Komisija ir atzinusi, ka dalībvalsts krietni pirms lēmuma sākt procedūru pieņemšanas bija informējusi Komisiju par finansējumu no Bavārijas federālās zemes vispārējā budžeta līdzekļiem. Tādējādi, pieņemot lēmumu sākt procedūru, Komisijas rīcībā jau bija informācija, kas tai ļāva identificēt Bavārijas federālās zemes vispārējo budžetu kā strīdus atbalsta finansēšanas avotu. Turklāt Komisija neapgalvo, ka apstrīdētajā lēmumā atsauce uz Bavārijas federālās zemes vispārējo budžetu būtu ietverta tādēļ, ka ir tikusi ņemta vērā informācija, kas tika sniegta kā atbilde uz lēmumu sākt procedūru.

67 Otrkārt, kā tas ir norādīts iepriekš šā sprieduma 18. punktā, apstrīdētā lēmuma 145. apsvērumā Komisija, pamatojot savu argumentāciju, ir norādījusi, ka atbalsts tiek finansēts no Bavārijas federālās zemes vispārējā budžeta līdzekļiem. Turklāt apstrīdētā lēmuma 170. un 173. apsvērumā Komisija tieši ir precizējusi, ka atšķirībā no Bādenē-Virtembergā piešķirtā atbalsta Bavārijā tas tika piešķirts ne vien no piena nodevas ieņēmumiem, bet arī no Bavārijas vispārējā budžeta līdzekļiem. Līdz ar to Komisija tādējādi ir atzinusi, ka finansējums, ko piešķir no Bavārijas federālās zemes vispārējā budžeta līdzekļiem, tās analīzē nebija maznozīmīgs apstāklis.

68 Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, ir jākonstatē, ka apstrīdētais lēmums ir pieņemts, nedodot ieinteresētajām personām iespēju darīt zināmu savu viedokli par finansējumu, ko piešķir no Bavārijas federālās zemes vispārējā budžeta līdzekļiem.

69 Tā rezultātā ir jāsecina, ka apstrīdētais lēmums ir pieņemts, pārkāpjot prasītāja tiesības iesaistīties administratīvā procesā un līdz ar to pārkāpjot LESD 108. panta 2. punktu un Regulas Nr. 659/1999 6. panta 1. punktu.

70 Šajā kontekstā ir jānorāda, ka Komisijas pienākumam lēmuma sākt procedūru posmā dot iespēju ieinteresētajām personām sniegt savus apsvērumu ir būtiska procesuāla noteikuma raksturs (spriedums, 2008. gada 11. decembris, Komisija/*Freistaat Sachsen*, C-334/07, EU:C:2008:709, 55. punkts), kura pārkāpšana izraisa tādas sekas kā prettiesiska akta atcelšana neatkarīgi no tā, vai šis pārkāpums ir radījis kaitējumu tam, kas uz to atsaucas, un vai administratīvajam procesam varēja būt cits rezultāts (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 8. septembris, *Goldfish* u.c./Komisija, T-54/14, EU:T:2016:455, 47. punkts).

71 No tā izriet, ka ar Komisijas pieļauto prasītājas tiesību iesaistīties administratīvajā procesā pārkāpumu pietiek, lai šis pamats tiktu apmierināts.

72 Pakārtoti, nevar izslēgt, ka gadījumā, ja minētā pārkāpuma nebūtu, proti, ja prasītājai faktiski būtu iespēja formālās izmeklēšanas procedūras gaitā sniegt savus apsvērumus par finansējumu no sava vispārējā budžeta, administratīvajam procesam varētu būt cits rezultāts (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2006. gada 22. februāris, *Le Levant 001* u.c./Komisija, T-34/02, EU:T:2006:59, 95. punkts).

73 Sākotnēji Komisija, pārmetot prasītājai, ka tā formālās izmeklēšanas procedūras posmā neesot izvirzījusi argumentu, saskaņā ar kuru finansējums, kuru piešķir no tās budžeta līdzekļiem, attiecoties vienīgi uz papildu pārbaudēm, kas pārsniedz likumā noteikto pienākumu, apstiprina, kādas konkrētas sekas rada tas, ka lēmumā sākt procedūru nav ticis minēts finansējums no tās budžeta līdzekļiem.

74 Tālāk Komisija apstrīd argumentu, kurā prasītāja apgalvo, ka piena kvalitātes pārbaužu finansēšana no tās vispārējā budžeta līdzekļiem esot pastāvošs atbalsts, jo tas pastāvot jau kopš 1930. gada, proti, pirms *MFG* pieņemšanas 1952. gadā. Faktiski Komisija apgalvo, ka šis finansējums esot ticis izveidots tikai

1970. gadā. No šīs lietas dalībnieku savstarpējās diskusijas skaidri izriet, ka finansējuma, ko piešķir no Bavārijas federālās zemes vispārējā budžeta, avotam ir zināma nozīme vismaz analizējot jautājumu, vai atbalsts ir pastāvošs.

75 Visbeidzot – no šā sprieduma 17.–20. punkta izriet, ka apstrīdētajā lēmumā nav ietverta atsevišķa analīze par katru no abiem finansējuma veidiem. Šajā lēmumā Komisija faktiski ir vai nu analizējusi, neatsaucoties uz attiecīgā finansējuma veidu, vai savu argumentāciju par finansējumu no iekasētās piena nodevas attiecinājusi uz finansējumu no Bavārijas federālās zemes vispārējā budžeta. Tādējādi nevar izslēgt, ka tad, ja iepriekš šā sprieduma 73. un 74. punktā izklāstītie argumenti saistībā ar finansējumu no Bavārijas federālās zemes vispārējā budžeta tiktu sniegti formālās izmeklēšanas procedūras gaitā, rezultātā iznākums atšķirtos.

76 Tādēļ pirmais prasības pamats ir jāapmierina.

77 Līdz ar to ir jāpārbauda, kādā mērā apstrīdētais lēmums ir jāatceļ, ņemot vērā, ka pirmais pamats attiecas uz prasītājas tiesību iesaistīties administratīvajā procesā pārkāpumu konkrēti saistībā ar atbalsta finansēšanu no tās vispārējā budžeta.

78 Ir jānorāda, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Eiropas Savienības tiesību aktu var daļēji atcelt tikai tad, ja no pārējās akta daļas ir iespējams nodalīt noteikumus, kurus tiek prasīts atcelt. Šī prasība attiecībā uz nodalīšanu nav izpildīta, ja tiesību akta daļējas atcelšanas rezultātā tiek grozīta šī akta būtība (spriedums, 2014. gada 3. aprīlis, Komisija/Nīderlande un *ING Groep*, C-224/12 P, EU:C:2014:213, 57. punkts, un rīkojums, 2014. gada 11. decembris, *Carbunión*/Padome, C-99/14 P, nav publicēts, EU:C:2014:2446, 26. punkts).

79 Šajā ziņā Tiesa ir nospriedusi, ka jautājums par to, vai atbalsta sākotnējā summa ir aktualizējama, izmantojot vienkāršo procentu likmi vai arī salikto procentu likmi, ir atdalāms no jautājuma par atbalsta sākotnējo summu un neietekmē secinājumu par to, ka atbalsts ir nesaderīgs ar kopējo tirgu. Turklāt Tiesa ir konstatējusi, ka arī apstrīdētā lēmuma rezolutīvajā daļā šī lēmuma 1. punktā ir nodalīta attiecīgā atbalsta sākotnējā summa un aktualizētā summa (spriedums, 2008. gada 11. decembris, Komisija/*Département du Loiret*, C-295/07 P, EU:C:2008:707, 107. un 108. punkts).

80 Tomēr Vispārējā tiesa ir uzskatījusi, ka priekšnosacījumi atbalsta veikšanas īslaicīgai atļaušanai nav nodalāmi no pārējā apstrīdētā akta (šajā nozīmē skat. rīkojumu, 2013. gada 10. decembris, *Carbunión* /Padome, T-176/11, nav publicēts, EU:T:2013:686, 33.–36. punkts).

81 Turklāt Tiesa ir uzskatījusi, ka kapitāla ieguldījuma atmaksāšanas nosacījumu grozījums, kas uzskatāms par papildu priekšrocību, nav nodalāms no apstrīdētā akta, jo šis elements bija neatņemama daļa Komisijas veiktajā vērtējumā attiecībā uz atbalsta saderību (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2014. gada 3. aprīlis, Komisija/Nīderlande un *ING Groep*, C-224/12 P, EU:C:2014:213, 59.–63. punkts).

82 Līdz ar to daļēja atcelšana nenotiek automātiski; tā ir iespējama tikai tad, ja šīs atcelšanas rezultātā netiks grozīta apstrīdētā akta būtība.

83 Šajā gadījumā ir jākonstatē, kā tas ir norādīts šā sprieduma 75. punktā, ka apstrīdētajā lēmumā nav ietverta atsevišķa analīze atkarībā no finansējuma veida; tā tas jo īpaši ir tādēļ, ka saskaņā ar šā sprieduma 63. punktā minēto Komisijas apgalvojumu, pat ja strīdus atbalstu veido divu veidu finansējums, tas attiecas uz vienu vienīgu pasākumu. Šo konstatējumu apstiprina fakts, ka atšķirībā no faktiem lietā, uz kuriem ir balstīts šā sprieduma 79. punktā minētais spriedums, apstrīdētā lēmuma 1. pantā, kurā ir konstatēta strīdus atbalsta nesaderība ar iekšējo tirgu, nav precizēts konkrēts šī atbalsta finansēšanas veids. Turklāt apstrīdētā lēmuma 2.–4. punktā saistībā ar atbalsta atgūšanu abi finansējuma veidi nav nošķirti.

84 Līdz ar to šajā lietā, ņemot vērā apstrīdētā lēmuma saturu un struktūru, apsvērumus, kas ir saistīti ar finansējumu no Bavārijas federālās zemes vispārējā budžeta, pēc iepazīšanās ar šo lēmumu nav iespējams nodalīt no pārējā lēmuma. Tādējādi, tā kā šā sprieduma 82. punktā minētais nosacījums nav izpildīts, apstrīdēto lēmumu nav iespējams atcelt tikai daļā, kura attiecas uz finansējumu no Bavārijas federālās zemes vispārējā budžeta.

85 Turklāt ir jāatgādina, ka pārbaudes ietvaros, ko Savienības tiesa īsteno attiecībā uz Komisijas veiktajiem sarežģītajiem ekonomiskajiem vērtējumiem valsts atbalsta jomā, Savienības tiesai nav jāaizstāj Komisijas veiktais ekonomiskais vērtējums ar savējo (spriedums, 2017. gada 20. septembris, Komisija/*Frucona Košice*, C-300/16 P, EU:C:2017:706, 63. punkts; šajā nozīmē skat. arī spriedumu, 2017. gada 9. marts, *Ellinikos Chrysos*/Komisija, C-100/16 P, EU:C:2017:194, 20. punkts).

86 Līdz ar to šajā lietā Vispārējai tiesai nav jāaizstāj Komisijas argumentācija, lai noteiktu, kāda nozīme finansējumam no Bavārijas federālās zemes vispārējā budžeta ir strīdus atbalsta pārbaudei apstrīdētajā lēmumā.

87 Ņemot vērā iepriekš minēto, šī prasība ir jāapmierina, balstoties uz pirmo pamatu.

88 No tā izriet, ka apstrīdētā lēmuma 1. pants ir jāatceļ, ciktāl tas attiecas uz Bavārijā piešķirto atbalstu.

89 Tas pats attiecas uz šī lēmuma 2.–4. pantu, kurus prasītāja lūdz atcelt, jo tajos paredzētā atbalsta atgūšana tieši izrietot no 1. panta. No Regulas Nr. 659/1999 14. panta 1. punkta izriet arī tas, ka tad, ja "nelikumīga atbalsta gadījumos tiek pieņemti negatīvi lēmumi, Komisija izlemj, ka attiecīgā dalībvalsts veic visus vajadzīgos pasākumus, lai atgūtu atbalstu no saņēmēja".

90 Līdz ar to apstrīdētā lēmuma 1.–4. pants ir jāatceļ, ciktāl tie attiecas uz Bavārijā piešķirto atbalstu, un nav vajadzīgs lemt par pārējiem prasītājas izvirzītajiem pamatiem.

Par tiesāšanās izdevumiem

91 Atbilstoši Reglamenta 134. panta 1. punktam lietas dalībniekam, kuram nolēmums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram nolēmums ir labvēlīgs. Tā kā spriedums Komisijai ir nelabvēlīgs, tai ir jāpiespriež segt pašai savus tiesāšanās izdevumus, kā arī atlīdzināt prasītājas tiesāšanās izdevumus atbilstoši tās prasījumiem.

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (ceturtā palāta)

nospriež:

1) **Lēmuma (ES) 2015/2432 (2015. gada 18. septembris) par valsts atbalstu SA.35484 (2013/C) (ex SA.35484 (2012/NN)), ko [Vācijas Federatīvā Republika] sniegusi par piena kvalitātes pārbaudēm saskaņā ar Vācijas Likumu par pienu un taukiem, 1. un 4. pantu atcelt daļā, ar kuru ir nolemts, ka valsts atbalsts, ko Vācijas Federatīvā Republika ir sniegusi par Bavārijā veiktajām piena kvalitātes pārbaudēm, nav saderīgs ar iekšējo tirgu, un ir uzdots atgūt šo atbalstu.**

2) **Eiropas Komisija sedz savus, kā arī atlīdzina *Freistaat Bayern* tiesāšanās izdevumus.**

Kanninen Calvo-Sotelo Ibáñez-Martín Reine

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2018. gada 12. decembrī.

[Paraksti]